

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVUE BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oras și comitat Nr. 266.

Apel.*)

Ministrul de război, Ministrul ungar de honvezi și Ministrul austriac de honvezi, ca autoritatea centrală, pentru ajutorarea armatei întregi, în mod voluntar au organizat cu înțelegere reciprogă, în Budapest și în Viena câte un **oficiu pentru ajutorarea armatei.**

Pentru conducerea acestor oficii, este ordonat câte un general în rang mai înalt, *cercul lor de activitate se estinde în toate direcțiunile ajutorării făcute în mod voluntar.* Se face excepțiune la îngrijirea bolnavilor și a răniților, care își are organizarea specială (Societatea: „Crucea Roșie”), precum și sprijinirea familiilor ostașilor chemați la arme, care se face pe baza legii.

Rămâne ne atinse: activitatea reuniunilor, comitetelor, locurile de colectat etc. deja înființate pentru ajutorarea armatei, ba și chiar oficiile destinate a sprijini armata, cari vor face din partea lor tot posibilul, ca ajutorarea făcută în mod voluntar, să se valorizeze după putință în mai multe forme și moduri. În privința aceasta vor servi bucuros cu sfat și cu îndrumare tuturor compatrioților nostri din monarhie, precum și acelor cari trăesc în coloniile noastre din străinătate, cari doresc a jertfi pe altarul Patriei în favorul acestui scop maiestros.

Oficiile pentru ajutorarea armatei, conform caracterului lor oficios, voesc a da, fără nici un interes, o direcțiune corespunzătoare tuturor mișcărilor de ajutorare, cari deja s'au înființat în monarhie și doresc a rămânea focalul tuturor năzuințelor patriotice de felul acesta. În deosebi se vor îngrijii, ca ajutorarea să corespundă întru toate și pretențiunilor vieții practice.

Aceste oficii sunt tot odată și centrele locurilor de informare pentru ajutorarea făcută în mod voluntar.

Pe baza aceasta sunt rugate toate acele persoane, societăți, comitete etc., cari doresc, în înțelesul celor zise, a conlucra în interesul

*) Din partea ministerului fiind rugați, publicăm la loc de frunte acest apel.

ajutorării armatei, să se adreseze către oficiul pentru ajutorarea armatei la Ministeriul de război ces. și reg. (Kriegsfürsorgeamt des k. u. k. Kriegsministeriums Wien IX/3 Schwarzspanierstrasse 15), respective către oficiul pentru ajutorarea armatei la Ministeriul de honvezi reg. ung. (Budapest IV. Váczi utca 38 sz.).

Fiecare dintre aceste oficii primesc donațiuni de bani pentru ajutorarea oricărei scop și aceste le va trimite fără amânare la locul destinat. Să colectează orice fel de donațiuni pe seama văduvelor și orfanilor acelor ostași cari au căzut în războiu, sau morți în urma osteneților militare, asemenea colectează donațiunile făcute în favorul ostașilor de pe câmpul de luptă și în genere să năzuesc, ca să sprijinească și să organizeze toate acțiunile de ajutorare.

Publicul să face atent, că nu este util a trimite articole, cari să strică ușor. Înainte de a se trimite astfel de articole este conzult a face întrebare la respectivul oficiu pentru ajutorarea armatei. Modul cel mai acomodat pentru ajutorare este: trimiterea de bani în număr.

Epistoale, întrebări făcute și donațiuni în bani pentru acele două oficii, precum și alte donațiuni destinate Oficiului din Budapest, sunt a se trimite pe adresele sus amintite. Adresa pentru obiecte destinate oficiului din Viena este următoarea: Oficiul ministeriului de războiu ces. și reg. pentru ajutorarea armatei (An das k. u. k. Kriegsministerium Kriegsfürsorgeamt) Wien I. Stubenring.

Ambele oficii corespundează în toate limbile din Monarhie.

Nr. 4603/1914.

Notă oficială.

Spre știre și orientare se aduce la cunoștința celor interesați, că în urma scumpetei alimentelor de traiu, cu începere dela anul școlar 1914/15, taxa de întreținere în despărțământul teologic s'a urcat dela 400 coroane la

450; iar în despărțământul pedagogic dela 300 la 350 coroane.

Elevilor din despărțământul pedagogic, căroră li s'ar părea prea mare taxa de întreținere în alumneu, li-se dă permisiie a-și putea lua locuința și provederea și în oraș, rămânând în celelalte, obligați întru toate disciplinei școlare.

Tot atunci se anunță, că înscrierile pentru anul școlar 1914/15, la ambele despărțăminte se vor face în 3/16 septemvre, iar prelegerile se vor începe în ziua următoare.

Arad, din ședința consist. ținută la 7/20 august 1914.

*Consistorul eparhial gr. ort.
român din Arad.*

La datoria noastră.

Biserica este mama virtuților cetățenești. Ia propagă credință neșrămutată până la moarte în toată stăpânirea care este dela Dumnezeu. Ia ne cere să dăm Cesarului ce este a Cesarului și lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu. Celui cu dajde dajde. Și noi dăm dajde din prisosință. În timp de pace dajdea banului iar în timp de războiu dajdea sângelui. Tradițiile credinței către patrie și tron s'a țesut din aceasta credință și vitejia oștenilor nostri încă e fătul acestei credințe. Istoria reșbelelor ne arată, că regimentele țărănești sunt cele mai viteze, ele mor pentru că au credință în ocărnuirea lumii de Dumnezeu. Ele au vetre și copii de sărutat pe cari trebuie să le apere și să le creeze o soarte mai bună. Internaționalul, ateul e inspirat numai de habitusul său și cu frunza'n buză își declină lozinca: Ubi bene ibi patria. Dovada cea mai plauzibilă a sentimentului nostru de datorie este felul cum s'a înrolat populația noastră rurală sub drapel și avântul cu care intră în foc.

Imnurile religioase sunt mai grăitoare decât declamațiile patriotice. La noi s'a declamat mai puțin dar s'a cântat mai mult imnuri religioase pline de inspirațiile datoriei către Dumnezeu, către sine și către aproapele. Și la sfârșitul războiului se va dovedi că cari au fost cei mai tenaci. Cei ce au declamat ori cei ce au chemat numele lui Dumnezeu.

Desprindem de aici puterea vivificatoare a bisericeii și puterea culturală a școalei confesionale. Pentru ea a adus poporul nostru atâta jertfă câtă n'a mai adus alt neam din țară, pentru că nici la un neam din țară nu s'a urcat contribuția calcului câte la 100—200% ca la noi. Iată acum roadele ei, conștiința datoriei către Dumnezeu, către sine și către aproapele: jertfa de sine pentru binele obștesc. Sperăm că cei ce le-au pri-

gonit le vor cunoaște acum, se vor închină lor și ne vor ajuta ca mai înfloritoare să se facă după ce va trece urgia războiului.

În sentimentul datoriei rezidă disciplina. Acel sentiment ca un categoric imperativ chiamă pe fiecare la postul său și face din fiecare veghea și apărătorul principiului de viață de care este inspirată obștea. Din aceasta armonie curge ca un râu viu unitatea acțiunii. Astfel uniți în cutete și simțiri să ne împlinim toți toată datoria de cetățeni și credincioși fii ai bisericeii și a neamului nostru. Nu »Eu«, Stan și Bran sunt disciplina, ci »Noi« mulți într'un »Eu« al sufletului obștesc. Numai acest »Eu« este mare, generos și puternic.

Vechiculul avântului armatei germane în războiul franco-german din 1869 a fost sentimentul datoriei cultivat în biserici și susținut în școli de principiul cardinal al eticeii Kantiane care este sentimentul datoriei. Școala germană a acelor vremuri dominată de acest principiu etic a făcut educația unei generații care dela gregar până la capul încoronat și-a adus jertfă tot ce a avut pentru ideea mare a germanismului. În practica războiului de pildă soldatul francez contrar disciplinei militare lărnuia încât trupele franceze erau auzite din depărtare de nemții tupiliți cari îi înconjurau apoi și îi prindeau ca pe șoareci. De eră careva pus la post își lăsă postul acolo de umblă după pescuit dacă aveă în apropiere vr'o apă, ori după alte drăcii. După-ce erau împresurați de germani zadarnic li mai eră eroismul incontestabil, căci erau prinși și să sbăteau ca leul închis în cușcă. De aici a urmat dizolvarea armatei franceze iar acasă anarhia ce isbutise în comunism peste cari s'a înălțat gloria datoriei împlinite a germanismului. Fiat aplicatio.

Împăratul Wilhelm II a desvoltat militarismul până la estremul de unde nu mai puteă merge, trăgând după sine și pe celelalte țări. Cine i-a urmat cu atențiune pregătirea aceasta la hora morții popoarelor, a văzut, că paralel cu arsenalele a lucrat amvonul și catedra. Și cuvântul trup s'a făcut. Puterea germană lovește ca flagelul lui Dumnezeu în acest bellum omnium contra omnes. Și ori care va fi sfârșitul războiului va rămâneă o pildă cum știe un popor să învingă ori să moară pentru dreptul său de existență. O pildă că în lupta de existență a popoarelor nu există târguială, ci numai datoria de moarte ori viață. Cu acest duh stăpânitor al datoriei au intrat toate popoarele în cel mai mare și sângeros războiu din lume.

Din aceasta ordine a datoriei nu putem lipsi nici noi preoții, căroră ni-s'a încredințat sufletele cele scumpe ale credincioșilor. Sus se avem inimile, că cu noi este Dumnezeu.

Moratorul.

În haosul războiului se nasc situații excepționale cari încurcă lumea neorientată și espusă la informații necompetente, la seduceri de răuvoitori speculanți și la combinații false. Rătăcirile isvorite din aceste încurcături de regulă să răsbună mai târziu asupra bieților oameni cari au căzut pradă neștiinței lor ori sfătuitorilor răi. Drept aceea apelăm la preoțime și învățătorime ca părinți sufletești ai poporului ca să păzească poporul de toate rătăcirile și să-i fie bună călăuză în aceste zile de restricte, ca să-i cunoască că ei sunt adevărații lor părinți și în nenorocirea aceasta să se întărească legătura sufletească între ei și popor, din care întăriri au să urmeze întărirea bisericeii și școalei în viitor.

Preoțimea și învățătorimea va căută să fie încurentă cu tot ce să petrece pe piață, cu prețurile vitelor, a cerealelor și a tuturor articlilor de vânzare ca oamenii să nu fie exploatați de speculanți și să-și vândă pe nimica puținul mobil ce-l au. În special la articlii de alimente să fie cu băgare de seamă, căci cu aceia se face acum mai mare speculă. Unde nu sunt ei informați să ceară informații din centrele lor. În special să îngrigească de afacerile de bancă în cari este poporul nostru foarte mult angajat.

Aici e de pildă moratorul rău înțeles de oameni, din ce poate rezultă pagube incalculabile pentău ei, drept aceea preoțimea și învățătorimea să lumineze poporul asupra moratorului.

Ce este moratorul: Moratorul este o amânare a terminelor de plată și se dă de regulă pentru instituțiile mari de bani, pentru băncile mari, pentru industriașii și comercianții mari cari în timpuri normale își plătesc scadențele lor în bani gata. Aceste bănci, case mari comerciale și industriale angajate zi de zi la milioane de plată în timpul eruperei războiului când toate relațiile comerciale, industriale economice sunt împedecate în mersul lor, n'ar putea să răspundă datoriei lor, căci clientela încă e încurcată și nu-le plătește lor. Acum dacă ar fi silite aceste instituții a plăti în bani gata și în momentele aceste de resturnare generală ar trebui și ele să-și silească clientela lor adevăc pe micii datorași de pe la bănci, pe micii industriași, comercianți și economi, ce ar însemna nimicirea întregii vieți economice, adevăc a plugarului, a industriașului și a comerciantului, ar vinde și perina de sub cap a bieteii familiei rămasă de capul ei plecat în războiu.

Ca să nu se întâmple acest dezastru economic, aceasta nimicire a păturei poporului, se dă moratorul pe anumit termin, ca oamenii să aibă vreme să se reculeagă și să-și ree plătirile.

Așa s'a dat la noi morator mai nainte până în 14 august iar acum înrăindu-se situația prin conflagrarea lumii întregi în războiu terminul acesta s'a prolongit până la 30 septembrie, când numitele instituții economice, anume băncile, casele mari industriale și comerciale iar va trebui să-și rescumpere în bani gata acceptele lor.

Poporului nu-i sună moratorul și vai de acela care se folosește de el, pentrucă băncile unde este el angajat la 1 octombrie trebuie să-și înceapă plătirile în bani gata și ele de unde să-și ia banii dacă nu dela clientele lor. Cei ce se folosesc dar acum de morator și ascultă de oamenii răi cari îi indeamnă, că nu mai trebuie să plătească căci e războiu vor aveă să plătească dela 4 octombrie încolo %-tele îngrămădite ce însemnă totala lor ruină din vina lor, că s'au sinamăgit pe sine că nu mai trebuie să plătească ori au fost amăgiți de alții. E tot una că din acui vină destul e că are să se nimicească, căci de unde va luă atunci multul dacă acum nu dă puținul. De sine înțeles că băncile vor procede cu toată rigoarea ca să-și asigureze pretensiunile dela aceia cari nu și-au împlinit datoria și le-au făcut pedeci la achitarea datoriei lor față de cei ce i-au susținut cu bani, abzicându-le creditul și executându-și pretenziunile dela acești renitenți datorași și vor căută să menageze pe oamenii cuminți și cinștiți cari s'au silit și-au împlinit datoria și în vremurile aceste grele.

Să ne aducem numai aminte cât de greu le-a căzut oamenilor nostri cari înainte de 4—5 ani se folosiră de exlex și nu și-au plătit contribuțiile la vremea sa. Căci urmă apoi încasarea cu vârf prin execuții și spese enorme de execuții. Și ce a fost starea de ex lex pe lângă starea de războiu de acuma?

În numele interesului bine înțeles al poporului și a lor rugăm dar preoțimea și învățătorimea să lumineze poporul asupra moratorului care e cu două tăișe și să-l îndemne ca să-și aranjeze regulat datoriile cu țirăita ca să-și susțină creditul acum când are mai mare lipsă de el, căci dacă îl perde acuma nimeni nu i-l mai deschide și zilele negre numai de acum înainte au să vină.

Apoi nimeni să nu se bage acum în speculații, căci nu ști ce surprinderi aduce ziua de mâne de nici nu va putea mișcă de acasă, ci banii să-i lase în bănci unde sunt asigurați și față de dușman prin convenția dela Haga și așa va aveă unde să se atingă la cât de puțin pe vremea bejaniei acesteia, iar după trecerea războiului va aveă cu ce să-și reînceapă viața economică.

Doxologia din catedrală.

Marți a serbat întreagă monarhia ziua nașterii Maiestății Sale regelui nostru Francisc Iosif I. Pretutindeni a luat mare proporțiune aceasta serbare care a dat prilej popoarelor din monarhie să-și manifesteze iubirea lor pentru bunul lor monarh.

În catedrala din Arad, în lipsa Prea Sfinției Sale dlui episcop, reținut bolnav acasă, doxologia a servit-o părintele protosinacel Roman Ciorgariu, asistat de protopresbiterii Vasile Beleş, Gheorghe Popoviciu, preoții Traian Vătan, Gavriil Bodea, Dimitrie Muscan, Victor Fizeșan și diaconii Cornel Lazar, Dr. Lazar Iacob și Moise Popoviciu. A asistat la serviciul divin și generalul din cetate cu statul său major și ostășimea aparținătoare bisericii noastre aflătoare în garnizoană. La sfârșitul serviciului divin preotul Victor Fizeșan din Pesac, activat pentru războiu, a ținut o cuvântare frumoasă către ostași cari i-au subliniat cuvântarea cu aclamări, cari s'au sfârșit cu frenetica aclamare a M. S. Regelui Francisc Iosif I.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare în »Biserica și Școala«, pentru conferirea alor 5 eventual 6 stipendii din fundațiunea **Teodor Papp**.

Îndreptățiți la acestea stipendii sunt conform literelor fundamentale:

- a) rudeniile fondatorului;
- b) tineri români ortodocși din Giula;
- c) în lipsa recurenților de sub a) și b), urmează îndreptățirea tinerilor ortodocși din întreaga dieceză a Aradului.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului român ort. din Arad, instruite cu următoarele documente originale ori în copii autenticate la vr'un notariat public regesc:

1. Estras din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii gr. or.

2. Rudeniile, cari reflectează la stipendiu au să prezinte și informațiune familiară în toată regula.

3. Atestat de paupertate dela direcția politică competentă, cu date pozitive despre starea materială a părinților concurentului precum și despre starea materială a concurentului însuși.

Atestatul de paupertate se recere și dela rudeniile fondatorului, dacă reflectează la stipendiu.

4. Testimoniu de pe anul școlar 1913/14, iar universitarii — despre toate cursurile ascultate, respective documentul despre progresul făcut.

5. Certificat medical despre starea sanitară a concurentului.

6. Dacă concurentul a întrerupt studiile are să dovedească prin act autentic: unde, în ce calitate a petrecut și ce purtare a avut?

7. Concurentul va avea să arate în petițiune specialitatea la care și locul unde voiește să urmeze studiile, precum și aceea, dacă are ori nu și alt stipendiu, dacă da, de unde și în ce sumă?

Petițiunile, cari nu vor întruni condițiunile de mai sus ale concursului ori ar intra după expirarea concursului nu se vor lua în socotință.

Fiecare concurent are să comunice locul și poșta ultimă, unde să i-se trimită rezoluțiunea Consistorului, alăturând și mărcile postale corespunzătoare.

Arad, la 7/20 august 1914.

*Consistorul ort. rom.
din Arad.*

Nr. 3457/1914.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de **20 de zile** pentru deplinirea locurilor disponibile de beneficiu în alumneul diecezan din **Arad** pentru anul 1914/15.

Pentru orientarea reflectanților se observe, că locuri de beneficiu de tot gratuite, de astădată, nu sunt.

Sunt numai locuri pentru jumătate beneficiu; prin urmare cei ce vor să fie primiți în cursul preparandial cu întreținere în alumneu, pe lângă beneficiul, ce eventual li-s'ar votă, vor trebui să plătească dela sine jumătate din taxa de întreținere, stabilită cu 350 cor. anual.

La beneficiul de jumătate pot reflecta toți tinerii români gr.-orientali, născuți pe teritoriul diecezei Aradului, cari au terminat cu succes cel puțin 4 clase gimnaziale, civile sau reale.

Rugările spre acest scop vor trebui trimise direct Consistorului de aici și au să fie ajustate cu următoarele documente:

1. Estras de botez;

2. Testimoniu despre studiul prestat;

3. Certificat oficios dela antistia comună și vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială a recurentului și respective a părinților lui. Certificatul să fie compus în termeni concreți, cuprinzând precizarea de aproape a stării materiale. Certificatele lipsite de această recerință nu se vor lua în considerare.

Actele de sub Nr. 1 și 2 pot să fie și numai copii, dar autenticate la oficiul protopopes, iar certificatul despre starea materială are să fie original.

Elevii preparandiali, cari au deja beneficiu în alumneul diecezan, încă au să trimită aici în acelaș termin, copie de pe testimoniul de curs, iar în original certificatul despre starea materială, redactat conform indicațiilor din punctul 3 de mai sus.

Arad, 21 iulie (3 august) 1914.

*Consistorul român ortodox
din Arad.*

Anunț școlar.

la școala civilă de fete gr. or. rom. din Arad.

În clasa I a școalei civile de fete se primesc elevele:

a) cari arată prin *extras din matricula botezaților* că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale, — primare).

În celelalte clase ale școalei civile de fete se primesc elevele cari dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școale de categoria școalei civile.

Fără un astfel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școala elementară poporală, se pot primi eleve în clasa II—III. școalei civile, corespunzător vârstei, elevei, numai pe baza unui *examen de primire*, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școalei, în sensul ordinațiunii ministrului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este împreună cu o taxă de 20 cor.

În *cursul complementar* (supletor), se primesc elevele cari au absolvat patru clase civile (secundare). Ca eleve private se primesc și elevele cari nu au absolvat 4 cl. și au trecut de 15 ani.

Elevele, cari se inmatriculează întâiadată la școala noastră, au să producă *extras din matricula botezaților, atestat școlar și certificat de revaccinare.*

Inscrierile pentru anul școlar 1914/15 se pot face din 1—3 Septembrie (19—21 August st. v.)

Examenele de corigență se țin în 2 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. cu elevele cari s'au anunțat la direcțiune.

În 4 Septembrie 1914 st. n. la 8 ore a. m. se țin *examenle de primire*, iar în 5 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Elevele vor plăti următoarele taxe.

	interne	externe
Taxă de înscriere (odată pentru totdeauna)	6	6
Didactru	50	80
Biblioteca	2	2
Anuar	2	2
Medicină	10	—
Elevele cari vor să învețe muzică plătesc 10 cor. lunar; la an	(100)	—
Taxa de întreținere în internat	500	—

Didactrul și taxa de întreținere în internat se pot plăti și în patru rate: 1 sept. 1 nov. 1 febr. și 1 april.

Pentru *spesele particulare* ale elevelor, (cărți, material de scris, lucru de mână, desemn, îmbrăcăminte etc. părinții vor lăsa o sumă oarecare de bani, despre care se va da seamă lunar.

Taxa de întreținere în internat se solvește la Cassa Ven. Consistor diecezan gr.-or. român din Arad, iar celelalte se plătesc la direcțiunea școalei. **Toate taxele se plătesc anticipativ.**

Elevele *interne*, cari ar absentă din internat în decursul anului școlar din cauză de morb sau din alte cauze, — fie absentarea mai lungă ori mai scurtă, — vor avea să plătească *întreagă* taxa de întreținere, dar *numai* în cazul când eleva respectivă, pe lângă toate că va fi absentat, ar putea fi admisă după lege la examen public ori privat.

Elevele, cari ar intra mai târziu în internat vor avea să plătească *întreagă* taxa care cade pe *cvartul* în care vor fi primite în internat.

Fiecare elevă internă are să aducă cu sine: un covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapumă cu 2 cearșafuri, 2 cearșafuri pentru pat și 2 cuverturi albe (acoperitoare de pat), 6 bucăți de rufe, schimburi din fiecare și anume: 6 cămeși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi de ciorapi, 4 rochițe, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, toate cu monograme proprii, apoi tacâmuri: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, 2 pahare (1 pentru beut, iar altul pentru dinți), 4 cârpe pentru șters lucrul; perie de cap, de dinți, de haine și ghete; peapăn și foarfeci, haină de port și 1 palton (haină de iarnă), o jachetă de primăvară, 2 părechi de ghete și 1 ploier.

În cursul anului elevele interne vor primi o haină uniformă, o bluză albă, 2 șorțuri în formă de haină, o pălărie de vară, și alta de iarnă. Toate acestea împreună nu vor costa mai mult decât 50 cor. și elevele nu vor avea lipsă de alte haine.

Fiind numărul elevelor interne limitat, e bine ca elevele să se anunțe din vreme (Iulie, August).

Direcțiunea școalei.

CRONICA.

Aviz elevilor inst. ped.-teol. Direcțiunea institutului ped.-teol. din Arad anunță, că din pricina războiului s'a amânat deschiderea anului școlar anunțată mai nainte și anume: În 1/14 și 2/15 septembrie se vor ține examenele de corigență și private în ambele despărțăminte, în 3/16 vor fi înscrierile iar în 4/17 se vor începe prelegerile. Pentru înscriere sustau dispozițiile de plată a didactrului și a taxelor de întreținere anunțate în anuar și în foaia oficioasă cu adausul taxelor de întreținere urcate la despărțământul teologic: Cor. 450, iar la despărțământul pedagogic cor. 350 la an din cari au să fie achitate la înscriere pentru despărțământul teologic rata I de Cor. 250 iar pentru despărțământul pedagogic rata I de Cor. 150.

Concurse.

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoarești dela școala gr. or. română din **Șebiş** (Körössebes) se escrie concurs cu termin de alegere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala,” pe lângă următoarele emolumente:

1.) In număr 600 coroane; 2.) cvartir cu două chilii, culină și grădină de legumi; 3.) Stole cantonale conform uzului; 4.) Spese de conferințe și adunări învățătoresți după trebuință; 5.) Ajutor de stat conform articolului de lege XVI: 1913. Pentru încălzirea salei de învățământ comuna bisericească dă 16 metri de lemne.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta recursul instruit conform regulamentului pentru organizarea învățământului comitetului parohial din loc Prea onoratului oficiu protopopesc gr. or. român al Vașcăului, în Köszvényes, u. p. Kisszedres și a să prezintă în vre-o sârbătoare ori Duminecă la sfta biserică din Șebiş, pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic.

Șebiş (Körössebes) la 13/26 Iulie 1914.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Vasilie Nicoruția* vicar protopopesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător vacant din **Buntesti** (Bontesd) protopresbiteratul vașcăului se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”, pe lângă beneficiul următor.

1. Dela comuna bisericească în bani gata 600 coroane iar întregirea se cere dela stat.

2. Locuință nouă corespunzătoare cu grădina de legumi.

Recurenții își vor instrui recursurile cu următoarele documente: a) atestat de botez, b) Diploma de învățător, c) atestat de apartinență și, d) atestat de conduită și serviciu de până acuma, care adresate către comitetul parohial să le înainteze pe calea M. O. Oficiu protopresbiterat din Cusuiș iar sub durata concursului să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare pentru a-și dovedi desteritatea în cant și tipic.

Buntesti (Bontesd) din ședința comitetului parohial ținută la 6/19 Iulie 1914.

Terențiu Pap

paroh. preș. com. par.

Georgiu Vidicanu

not. com. parohial.

Cu consenzul meu: *Vasilie Nicoruția* vicar ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresți-cantonale, dela școala elem. gr. or. rom. din **Bodești** (Bogyafalva) protopresb Halmagiului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În salar fund. din casadele cult. dela comunele Bodești 298 cor. 64 fil., dela Mermesti 149 cor. 36 fil.

2. Lemne pentru încălzit dela Bodești 64 cor. dela Mermesti 40 cor.

3. Venite cantonale: dela Bodești 40 cor. dela Mermesti 20 cor.

4. Uzufuctul unui pământ evaluat la 10 cor. venit curat de după care dările publice va avea să le solvească învățătorul.

5. Spese pentru conferințele învăț. 20 cor.

6. Pentru scripturistică 10 cor.

7. De locuință învățătorescă se va îngriji comuna bis. închiriind o casă acomodată pe speșele sale.

8. Salariul învățătoresc întregit conf. art. XXVII: 1907 cu ajutor de stat, deci se consideră de asigurat și conform art. XVI: 1913.

Alegândul învățător va fi dator să provadă cantoralul în și afară de biserică și să catehizeze elevii școlii sale — conducându-i regulat la biserică — fără alta remunerație.

Reflectanții sunt poftiți să-și susștearnă la termenul indicat recursurile lor adresate comitetului par. din Bodești pe calea oficiului protopresb. din Halmagiu (Nagyhalmagy), ajustându-le cu următoarele documente originale: a) Estras de botez din matricula bis. și resp. civilă, b) diploma de învăț., c) atestat de apartinență, d) atestat despre depunerea jurământului oficios, e) atestat de serviciu, f) declarație priv. la serviciul militar.

Este de dorit ca reflectanții să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică din Bodești spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Comitetul paroh. din Bodești-Mermesti.

În conțelegere cu *Cornel Lazar* ppresbiter insp. școl.

—□—

2—3

În temeiul dispozițiunii Ven. Consistor eparhial gr. ort. rom. din Arad dtto 30 maiu (12 iunie) 1914 Nr. 3095/914 pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Beregsău** devenită vacantă prin moartea părintelui George Bugariu se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesie pământ arător.

2. Un intravilan de 800□ și un estravilan de 1200□.

3. Stola și birul legal.

4. Eventuala întregire a dotației preoțești din viștieria statului.

De locuință se va îngriji preotul ales, care va suportă și dările după beneficiul său, va îngriji de trebuințele sufletești ale credincioșilor din parohia sa, va catehiza la ambele școli profesionale fără altă remunerație dela comuna bis., iar la serviciul divin se va părăndă săptămânal cu parohul celeilalte parohii.

Dela reflectanți se recere ecalificațiune de clasa I. primă.

Recursurile ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Beregsău sunt a se trimite în termenul legal P. O. Oficiu protopresbiterat gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) iară recurenții vor avea să se prezenteze cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfta biserică din Beregsău pentru a-și arăta desteritatea rituală și omiletică.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din Beregsău ținută la 6/19 iulie 1914.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopresbiteral.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului al treilea de învățător ori învățătoare la școala conf. gr. or. rom. din **Răchita**, protopopiatul Belinț, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt.

1. În bani gata 341 coroane.

2. Dela 300 nri case, 12½ kgr. cucuruz în boambe adecă 37·50 m. metrice, à 12·40 fil metrul, 465 cor.

3. Ce mai lipsește în senzul art. de lege XVI din 1913, se cere dela stat conform specialei înalte rezoluții ministeriale de sub Nr. 1799/1913.

4. Pentru conferință, dacă participă 20 coroane.

5. Pentru scripturistică 5 cor.

6. Dela înmormântări, unde e poftit, 1 cor., cu liturgie 2 cor.

7. Pentru locuință și grădină 220 coroane.

De încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Alesul, respective aleasa, trebuie să instrueze școlarii și școlărițele în cântări, în lucru de mână; iar în Dumineci și sărbători să-i conducă la biserică și să-i supravegheze.

Petițiile instruite conform legilor în vigoare, să se trimită în original comitetului parohial din Răchita, pe calea oficiului protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megye), în termenul concursual; iar reflectanții, respective reflectantele, sunt poftiți a se prezenta într'o Duminecă s'au într'o sărbătoare în sf. biserică din Răchita (Rekketyő) spre a-și arăta desteritatea în cântare și în tipic.

Cei sau cele cari sunt de mai mulți ani în funcție au să producă și atestat de serviciu și conduită dela protopopul concernent. Cel asentat pe timpul cât face stagiul la miliție nu primește salariu.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. III-a **T. Hodos**, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Uzufuctul unei sesiuni de 30 jugăre 174□.
2. Casă parohială constatătoare din 2 chilii și bucătărie, apoi grajd pentru vite și grădină de 1 jugăr lângă casă.

3. Birul preoțesc, socotit cu 60 cor.

4. Stolele uzuale în comună.

5. Intregirea dela stat, conform pregătirilor anterioare ale alesului.

Dările publice după acest beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator să catehizeze școlarii rom. gr-or. fără altă remunerațiune.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și înainta petițiile instruite conform legilor în vigoare comitetului parohial din T. Hodos, pe calea oficiului protopresbiterat din Belinț, (Belenceze Temes-megye) și în termenul concursual, a se prezenta într'o Duminecă, ori într'o sărbătoare, în sf. biserică din Hodos.

Întrucât sunt deja aplicați, să aștearnă și atestat de funcție și conduită dela respectivul șef tractual.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. **Rontărești** (Kerekesfalva) cu filia **Ogiești** protopresbiteratul Beiușului se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela 3/16 august a. c. pe lângă următoarele emolumente:

1. Pământ parohial preoțesc în estensiune de 14 holde catastr. 1717□.

2. Bir preoțesc: o măsură de cucuruz sfârmat dela fiecare familie.

3. Dela fiecare casă câte o zi de lucru cu brațul sau carul, care se poate rescumpără cu 1 cor.

4. Stolele legale.

5. Intregire dela stat (inf)

6. De locuință — până la zidirea casei parohiale — se va îngriji alesul.

Dările publice după pământul parohial le va suporta comuna bisericească.

Alesul e dator să catehizeze la școala din comună pe lângă condițiunile de remunerațiune stabilite de scaunul școlar respectiv.

Rugările instruite regulamentar se vor înainta oficiului protopopesc concernent în termenul fixat, iar recurenții se vor prezenta în durata concursului la sf. biserică pentru a se recomanda alegătorilor.

Pentru comitet:

Dr. V. Fildan adm. ppesc.

—□—

2—3

Pe baza ord. Ven. Conzistor eparhial din Oradea mare, Nr. 2175 B. 1914, în urma răposării preotului **Alesandru Serban**, pentru parohia de cl. III **Hotar**, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“, pe lângă următoarele emolumente.

I. Din Hotar.

1. Casa parohială cu dependențele ei și intravilanul.

2. Pământ parohial în mărime de 16 jugheră catastrale, arător și fânețe.

3. Bir parohial dela fiecare număr de casă o măsură de cucuruz, care se poate rescumpără cu 2 cor.

4. Drept de pășunat pentru vite.

5. Stolele îndatinate.

6. Intregirea dela stat.

II. Din filia Peatra.

1. O holdă catastrală pământ arător.

2. Dela fiecare număr de casă o măsură de cucuruz care se poate rescumpără cu 2 cor.

3. Stolele îndatinate.

4. Drept de pășunat.

Doritorii de-a ocupa acest post sunt poftiți să-și înainteze, în termenul regulamentar cererea de concurs, adresată comitetului parohial din Hotar și Peatra, Prea Onor. oficiu protopresbiterat din Mezôtelegd, având dânsii cu prealabila autorizare a protopresbiterului concernent, a se prezenta în sfânta biserică din Hotar și Peatra, spre a-și arăta desteritatea în cant, tipic, serviciul divin și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alesandru Munteanu* protopresbiter.

—□—

3—3

La librăria diecezană din Arad.

Au apărut și se găsesc de vânzare

**Șaizeci și cinci de predici populare
premiat de academia română**

de

Arhim. I. Scriban.

**à cor. 4. exempl.
plus porto 30 fil.**

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruce pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint chiņa	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnăvi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite culori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.